
December 2012

Behörighet att underteckna anbud i offentliga upphandlingar

Under det senaste året har det kommit ett flertal rättsfall som rör frågan om vem som har rätt att underteckna en anbudsgivares anbud i samband med offentlig upphandling. I denna artikel redogör Kristian Pedersen, advokat och partner, och associate Ingrid Sandstedt för den senaste utvecklingen på området.

Vem som är behörig att företräda ett bolag och underteckna bolagets anbud i offentliga upphandlingar är varken reglerat i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling ("LOU") eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ("LUF"). Istället är behörigheten beroende dels av vilka krav som den upphandlande myndigheten eller enheten ställer i förfrågningsunderlaget, dels bestämmelserna i aktiebolagslagen (2005:552) ("ABL").¹

Av ett bolags registreringsbevis framgår vem eller vilka som är dess firmatecknare. Det är vanligt att VD är behörig att teckna bolagets firma för löpande förvaltningsåtgärder, men att det är styrelsens ledamöter (ofta två i förening) som i övrigt har rätt att teckna bolagets firma (full firmateckningsrätt).

I de fall då VD har firmateckningsrätt för löpande förvaltningsåtgärder blir en avgörande fråga vad som ryms inom ett bolags löpande förvaltningsåtgärder enligt 8 kap 29 § ABL. Av juridisk doktrin framgår att alla åtgärder som inte med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av osedvanlig beskaffenhet eller av stor betydelse ryms inom bolagets löpande förvaltning. I det enskilda fallet kan det även framgå av styrelsens instruktioner till VD vad som utgör löpande förvaltningsåtgärder, och därmed när VD har rätt att teckna bolagets firma. Frågan om vad som utgör löpande förvaltningsåtgärder och vad som ryms inom VD:s firmateckningsrätt blir därför till viss del beroende av bolagets verksamhet och storlek.

Spretig kammarrättspraxis

I Kammarrätten i Göteborgs dom den 21 december 2011 i mål nr 5136-11 fann kammarrätten att ett bolags VD inte hade behörighet att underteckna anbudet. Den upphandlande myndigheten hade i förfrågningsunderlaget uppställt ett krav på att anbudet skulle vara undertecknat av "behörig person" samt att anbudsformuläret skulle vara undertecknat av "behörig firmatecknare". Kammarrätten fann att kravet på

¹I denna artikel utgår vi ifrån vad som gäller för aktiebolag, eftersom det är den bolagsform som är mest vanligt förekommande bland anbudsgivare i offentliga upphandlingar.

December 2012
Behörighet att
underteckna
anbud i offentliga
upphandlingar

behörig person hade definierats i anbudsformuläret och att anbudet därför skulle vara undertecknat av behörig firmatecknare.

Bolagets VD hade undertecknat anbudet, men var inte ensam firmatecknare vid anbudslämnandet. Efter anbudslämnandet hade beslut i bolagets styrelse tagits om att VD skulle ha rätt att ensam teckna bolagets firma. Eftersom skall-kravet, enligt kammarrätten, skulle bedömas efter omständigheterna vid anbudslämnandet hade bolaget inte uppfyllt kravet på att behörig firmatecknare skulle underteckna anbudet, trots att VD senare hade getts rätt att ensam teckna bolagets firma.

En liknande bedömning gjorde Kammarrätten i Jönköping i dom den 1 februari 2012 i mål nr 3805-11. I upphandlingen hade krav uppställts på att anbud skulle undertecknas av behörig firmatecknare. Bolagets VD hade undertecknat anbudet men var inte ensam firmatecknare. VD hade dock rätt att teckna bolagets firma för löpande förvaltningsåtgärder. Anbudet uppfyllde, enligt kammarrätten, inte kravet i förfrågningsunderlaget.

Det finns dock även exempel på att VD:s behörighet att teckna firman för löpande förvaltningsåtgärder ansetts tillräcklig för undertecknande av anbud.

I Kammarrätten i Stockholms dom den 27 augusti 2012 i mål nr 2803-12 fann kammarrätten att bolagets VD var behörig att underteckna anbudet. I förfrågningsunderlaget hade den upphandlande myndigheten uppställt ett krav på att anbud skulle undertecknas av behörig firmatecknare. Bolagets VD hade undertecknat anbudet men var inte ensam firmatecknare. VD hade dock rätt att teckna bolagets firma för löpande förvaltningsåtgärder. Kammarrätten fann att det aktuella kontraktets värde motsvarade ca 10 procent av bolagets omsättning samt att bolaget levererat liknande tjänster åt samma myndighet tidigare. Därför ansåg kammarrätten att undertecknandet var en åtgärd inom den löpande förvaltningen och att bolagets VD därmed var behörig att underteckna anbudet.

Kammarrätten i Göteborg kom till samma slutsats i dom den 12 september 2012 i mål nr 5882-12. I förfrågningsunderlaget hade den upphandlande myndigheten uppställt ett krav på att anbud skulle undertecknas av behörig firmatecknare. Bolagets VD hade undertecknat anbudet men var inte ensam firmatecknare. VD hade dock rätt att teckna bolagets firma för löpande förvaltningsåtgärder. Kammarrätten fann, mot bakgrund av bolagets verksamhetsinriktning samt nettoomsättning, att åtgärden att underteckna anbudet inte var av osedvanlig beskaffenhet eller av stor betydelse för bolaget. Åtgärden att underteckna anbudet rymdes därför i den löpande förvaltningen och bolagets VD hade rätt att underteckna anbudet.

December 2012
**Behörighet att
underteckna
anbud i offentliga
upphandlingar**

Att tänka på för upphandlande myndigheter och enheter respektive leverantörer
Eftersom rättspraxis från kammarrätterna inte ger någon entydig bild och bedömningen av behörigheten att underteckna anbud dessutom ofta görs utifrån omständigheterna i det enskilda fallet är det viktigt att agera omsorgsfullt, både för upphandlande myndigheter och enheter och för leverantörer.

Upphandlande myndigheter och enheter bör noga överväga vilka krav på firmateckning som behöver ställas och tydligt ange i förfrågningsunderlaget vad som krävs av anbudsgivarna. Exempelvis bör myndigheten eller enheten, för att undvika tolkningsproblem, ange att det krävs fullmakt om kravet är på behörig firmatecknare, och den som undertecknar anbudet inte ensam är behörig firmatecknare.

Leverantörer bör, oavsett hur kravet i förfrågningsunderlaget är utformat, gardera sig genom att alltid underteckna anbud med full firmateckningsrätt. Detta kan ske antingen genom att styrelsens undertecknar anbudet, genom att styrelsen upprättar en fullmakt för VD eller annan (som i så fall ska bifogas anbudet), eller genom att utse och hos Bolagsverket registrera en s.k. särskild firmatecknare.

Kristian Pedersen,
Partner / Advokat

Ingrid Sandstedt,
Associate